

Dosarul nr. 3ra-483/20

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: E. Balan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A. Toderaș, R. Burdeniuc, E. Bejenaru)

DECIZIE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Ministerul Apărării al Republicii Moldova,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de Ghenadie Zara împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova și
Unității Militare Brigada nr. 1 Infanterie Motorizată, intervenient accesoriu Sergiu
Grumeza cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție și în gradul militar,
încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și a altor plăți salariale,
împotriva deciziei din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a
fost respins apelul declarat de Ministerul Apărării al Republicii Moldova împotriva
hotărârii din 18 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 07 aprilie 2017 Ghenadie Zara a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova și Unității Militare Brigada
nr. 1 Infanterie Motorizată cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție și
în gradul militar, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și a altor
plăți salariale (f.d. 1-14).

În motivarea acțiunii, reclamantul Ghenadie Zara a indicat că a efectuat
serviciul militar prin contract în cadrul Armatei Naționale a Republicii Moldova
din 27 iulie 2001. Prin ordinul Ministrului Apărării al Republicii Moldova nr.1-
147 din 09 septembrie 2014 și ordinul Comandantului Brigăzii 1 Infanterie
Motorizată nr. 188 din 18 septembrie 2014, a fost numit în funcția de comandant al
Batalionului 11 motorizat din cadrul acestei unități militare.

Reclamantul a punctat că prin sentința din 23 iunie 2016 a Judecătoriei
Militare, a fost recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.
xxx și art. xxx Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu aplicarea alin. (8) art. 364¹
Cod procedură penală și anume în baza art. xxx Cod penal, închisoare pe un

termen de 1 an și 4 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în cadrul Forțelor Armate ale Republicii Moldova pe un termen de 2 ani, iar în baza art. xxx Cod penal, amendă în mărime de 375 unități convenționale, ceea ce constituie 7500 de lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în cadrul Forțelor Armate ale Republicii Moldova pe un termen de 3 ani. Conform prevederilor art. 84 alin.(1) Cod penal, prin cumul total al pedepselor aplicate, i s-a stabilit spre executare 1 an și 4 luni de închisoare, cu amendă în mărime de 375 unități convenționale, ceea ce constituie 7500 de lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în cadrul Forțelor Armate ale Republicii Moldova pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepselor de sine stătător conform art. 87 Cod penal. Conform art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare stabilită, dacă în termenul de probă de un an nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, obligându-l să nu își schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent. În baza art. 66 Cod penal, a fost dispusă retragerea gradului său militar de maior. Totodată, a fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintate de către partea vătămată Constantin Lungu cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Reclamantul a notat că sentința menționată, potrivit prevederilor art. 400 – 402 din Codul de procedură penală, a fost contestată în termeni legali, cu cerere de apel. Astfel, prin decizia din 13 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, apelul în cauză a fost respins. La 09 februarie 2017, decizia din 13 decembrie 2016 a Curții de Apel a fost contestată cu recurs ordinar la Curtea Supremă de Justiție, în conformitate cu prevederile art. 420 - 422 din Codul de procedură penală.

Reclamantul a susținut că prin ordinul Ministrului Apărării al Republicii Moldova nr. 1-021 din 01 martie 2017, a fost dispusă eliberarea sa din serviciul militar prin contract și trecut în rezervă în baza pct. 140 lit. o) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate ale Republicii Moldova (la condamnarea militarului de către instanța de judecată), cu retragerea gradului militar de maior.

Reclamantul a relevat că ordinul în cauză i-a fost adus la cunoștință de către comandantul Brigăzii 1 Infanterie motorizată, la 10 martie 2017. Prin ordinul nr. 68 din 28 martie 2017 al comandantului Brigăzii 1 Infanterie motorizată, a fost exclus din lista nominală ale unității militare în cauză.

Reclamantul a relatat că ordinul nr. 1-021 din 01 martie 2017 al Ministrului Apărării al Republicii Moldova cât și ordinul nr. 68 din 28 martie 2017 al comandantului Brigăzii 1 Infanterie motorizată urmează a fi anulate, din motiv că sunt ilegale în fond și emise contrar prevederilor legii.

Reclamantul a evidențiat că sentința de condamnare din 23 iunie 2016 pronunțată de către Judecătoria Militară, nu era definitivă și irevocabilă la 01 martie 2017 și 28 martie 2017, deoarece aceasta a fost contestată în conformitate cu prevederile legislației procesual penale în ordine de apel și recurs, iar instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra cererii de recurs ordinar numite supra.

Reclamantul a afirmat că art. 65 alin. (3) pct. 1) din Codul de procedură penală, stipulează că, persoana în privința căreia sentința a devenit definitivă se

numește condamnat, dacă sentința este, parțial sau integral, de condamnare, iar potrivit prevederilor alin. (2) aceluiași articol, învinuitul în privința căruia cauza a fost trimisă în judecată se numește inculpat, astfel, statutul său procesual, în perioada 01 martie 2017 – 28 martie 2017, era de inculpat.

Reclamantul a precizat că nu deținea statutul legal de condamnat într-o cauză penală și nu există o hotărâre definitivă și irevocabilă în cauza penală enunțată, respectiv ordinele nr. 1-02 din 01 martie 2017 și nr. 68 din 28 martie 2017, sunt ilegale.

Reclamantul a remarcat că prin emiterea ordinelor menționate, atât Ministrul Apărării al Republicii Moldova, cât și comandantul Brigăzii nr.1 Infanterie motorizată, contrar prevederilor procesual-penale, inclusiv a prevederilor art. 21 din Constituția Republicii Moldova, cât și a prevederilor art. 6 a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 04 noiembrie 1950, l-au recunoscut anticipat drept persoană vinovată și condamnată de săvârșirea unei infracțiuni. Mai mult, pârâții au acționat cu rea-credință la interpretarea și aplicarea prevederilor legale cu privire la punerea în executare a sentinței de condamnare a instanței de fond din 23 iunie 2016. De asemenea, sentința din 23 iunie 2016 a Judecătoriei Militare, a fost pusă în executare arbitrar și contrar prevederilor art. 468 alin. (1) din Codul de procedură penală.

Reclamantul a menționat că Judecătoria Militară nu a expediat și nici nu putea să expedieze fizic pentru executare copia sentinței, cu atât mai mult decizia instanței de apel, deoarece la 01 martie 2017, cauza penală de învinuire a sa se afla în examinare la Curtea de Apel Chișinău, iar la 28 martie 2017, instanța de apel urma să se pronunțe motivat asupra cererii de apel suplimentare depusă de un alt avocat la ședința din 28 februarie 2017.

Reclamantul a remarcat că ordinele contestate au fost emise ilegal, deoarece situația de fapt și de jure, la data emiterii acestora, nu se încadra în prevederile art. 35 alin. (3) lit. o) al Legii cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005 și pct. 140 lit. o) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941 din 17 august 2006, care impun că militarii condamnați de către instanța de judecată pentru săvârșirea infracțiunilor să fie eliberați din serviciul militar cu trecerea în rezervă (retragere) și ulterior radiati din tabelul nominal al unității militare, în termen de până la două luni din momentul intrării în vigoare a sentinței judecătorești.

Reclamantul a solicitat anularea ordinelor nr. 1-021 din 01 martie 2017 și nr. 68 din 28 martie 2017 și, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și a altor plăți salariale.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost admisă acțiunea depusă de Ghenadie Zara și anulate ordinele nr. 1-021 din 01 martie 2017 și nr. 68 din 28 martie 2017. Totodată, a fost dispusă recuperarea plăților salariale cât și a altor plăți legale, cu efectuarea calculelor convenite lui Ghenadie Zara pentru întreaga perioadă de absență forțată de la serviciu (f.d. 108-117, vol. I).

Prin decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Bălți, au fost admise apelurile declarate de Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Unitatea Militară Brigada nr. 1 Infanterie Motorizată Bălți și casată hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu remiterea cauzei la re judecare în instanța de

fond, în alt complet de judecată (f.d. 153-158, vol. I).

Prin încheierea din 17 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Serghei Grumeza (f.d. 168, vol. I).

La 06 iunie 2019 reclamantul Ghenadie Zara, reprezentat de avocatul Vadim Marianciuc a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat anularea ordinelor nr. 1-021 din 01 martie 2017 și nr. 68 din 28 martie 2017, restabilirea în funcția și gradul militar deținute anterior, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu începând cu 29 martie 2017 pînă în prezent, precum și a altor plăți salariale (f.d. 25-40, 58 verso, vol. II).

Prin hotărârea din 18 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost admisă acțiunea depusă de Zara Ghenadie. A fost anulat ordinul nr. 1-021 din 01 martie 2017, emis de Ministrul Apărării al Republicii Moldova privind eliberarea din serviciul militar prin contract a lui Zara Ghenadie cu retragerea gradului militar „maior”. A fost anulat ordinul nr. 68 din 28 martie 2017, emis de Unitatea Militară Brigada nr.1 Infanterie Monitorizată privind excluderea din lista nominală a unității a lui Ghenadie Zara. A fost restabilit în serviciul militar prin contract în cadrul Ministerului Apărării al Republicii Moldova, Ghenadie Zara în funcție de comandant de batalion în cadrul Brigăzii nr.1 Infanterie Monitorizată, începând cu 29 martie 2017. A fost restabilit lui Ghenadie Zara gradul militar de „maior” din 02 martie 2017. A fost obligat Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Unitatea Militară Brigada nr.1 Infanterie Monitorizată să efectueze recalcularea salariului, cât și a altor plăți legale, începând cu 29 martie 2017, cu achitarea acestora lui Ghenadie Zara. Totodată, a fost dispusă executarea imediată a hotărârii în partea restabilirii în funcție a lui Zara Ghenadie (f.d. 62, 72-77, vol. II).

Prin decizia din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Ministerul Apărării al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 18 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central (f.d. 136-148, vol. II).

La 18 februarie 2020 Ministerul Apărării al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului, recurentul Ministerul Apărării al Republicii Moldova a indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Recurentul a invocat că conform ordinului Ministrului Apărării al Republicii Moldova nr. 1-044 din 25 martie 2016 (f.d. 232, vol. I), maiorul Ghenadie Zara a fost eliberat din funcția de comandant Batalion 11 motorizat Brigada 1 infanterie motorizată și trecut la dispoziția Ministrului Apărării al Republicii Moldova. Respectiv, la momentul eliberării din serviciu militar a lui Ghenadie Zara (care a avut loc la 29 martie 2017) acesta nu mai deținea funcția de comandant Batalion 11 motorizat Brigada 1 infanterie motorizată mai mult de 1 an. În acest context, menționează că intimatul pe parcursul examinării cauzei nu a solicitat anularea ordinului Ministrului Apărării al Republicii Moldova nr. 1-044 din 25 martie 2016.

Recurentul a punctat că prin depășirea limitelor de judecare a cauzei, instanța de apel suprimă neargumentat efectul ordinului Ministrului Apărării al

Republicii Moldova nr. 1-044/2016 (fără a se expune referitor la legalitatea acestuia) și îl restabilește pe Ghenadie Zara în funcția de comandant Batalion 11 motorizat Brigada 1 infanterie motorizată, pe care de facto și jure intimatul nici nu o deținea la momentul eliberării acestuia din serviciu militar prin contract. Deci, consideră că instanțele ierarhic inferioare nu au cercetat multilateral circumstanțele de fapt ale litigiului și l-au restabilit neîntemeiat pe Ghenadie Zara în funcția pe care acesta nici nu o deținea la momentul eliberării. Drept urmare, instanțele de judecată și-au asumat împuternicirea Ministrului Apărării al Republicii Moldova de numire a intimatului în funcție militară solicitată de acesta.

Recurentul a notat că instanțele ierarhic inferioare și intimatul interpretează eronat faptul că decizia instanței de apel nu a rămas definitivă, invocând drept argument prevederile art. 466 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală.

Recurentul a precizat că Ministerul Apărării al Republicii Moldova a luat act de decizia din 13 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău de condamnare a lui Ghenadie Zara, la 10 ianuarie 2017, astfel s-a autosesizat și a aplicat în privința acestuia prevederile art. 35 alin. (3) lit. o) și alin. (4) din Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162/2005, precum și pct.140 lit. o) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941 din 17 august 2006.

Recurentul a relevat că decizia motivată din 13 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost pronunțată public la 10 ianuarie 2017, ora 14⁰⁰. Prin urmare, Ministerul Apărării al Republicii Moldova a cunoscut și putea cunoaște despre decizia menționată doar la 10 ianuarie 2017 (aceasta fiind publicată pe portalul oficial al Curții de Apel Chișinău - <https://cac.instante.justice.md/>), fapt ce denotă rațional că termenul de 2 luni pentru eliberarea intimatului din serviciu militar prin contract nu a fost încălcat.

Recurentul a relatat că amnistierea intimatului Ghenadie Zara nu are ca efect dispariția răspunderii disciplinare a acestuia față de angajator. Or, răspunderea disciplinară și penală sunt două tipuri de răspunderi diferite care nu se exclud, nu depind una de cealaltă și pot exista concomitent.

Recurentul a menționat că actul de amnistie aplicat față de intimat nu întrunește cele trei condiții, pentru a fi restabilit în funcție, și anume: 1) a fost atras ilegal la răspundere penală; 2) a fost scos de sub urmărire penală și 3) urmărirea penală a acestuia a încetat pe temei de reabilitare.

Recurentul a remarcat că litigiul dedus judecătii a fost menținut spre judecare cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională teritorială, fiind astfel întrunit temeiul declarării recursului în condițiile art. 432 alin.(3) lit. f) din Codul de procedură civilă. De altfel, hotărârea instanței de fond și decizia instanței de apel au fost adoptate după intrarea în vigoare a Codului administrativ, prin urmare cauza urma a fi transmisă spre judecare de către Judecătoria Bălți la Judecătoria Chișinău.

La 25 februarie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților Ghenadie Zara și Unitatea Militară Brigada nr. 1 Infanterie Motorizată, precum și intervenientului accesoriu Sergiu Grumeza copia recursului declarat de Ministerul Apărării al Republicii Moldova (f.d. 162, vol. II).

Intimații Ghenadie Zara și Unitatea Militară Brigada nr. 1 Infanterie Motorizată, precum și intervenientului accesoriu Sergiu Grumeza nu și-au

valorificat dreptul de a prezenta referințe la recursul declarat de Ministerul Apărării al Republicii Moldova, deși după cum rezultă din avizele de primire anexate la materialele cauzei, au recepționat recursul declarat de Ministerul Apărării al Republicii Moldova, la 27 februarie 2020 (f.d. 164-166, vol. II).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se va verifica prin prisma Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Luând în considerație că recurentul Ministerul Apărării al Republicii Moldova a luat cunoștință cu decizia din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, la 06 februarie 2020, completul ajunge la concluzia că recurentul Ministerul Apărării al Republicii Moldova depunând recursul la 18 februarie 2020, s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de depunere a recursului prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

Prin încheierea din 08 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost numită examinarea recursului declarat de Ministerul Apărării al Republicii Moldova, în complet de 5 judecători pentru data de 27 mai 2020 (f.d. 171, vol. II).

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă decizie, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, Colegiul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului Primarului general al municipiului Chișinău, au fost expuse cu suficientă claritate.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În temeiul art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap.III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 219 alin. (1) – (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Din materialele cauzei, și anume din sentința din 23 iunie 2016 a Judecătoriei Militare, Colegiul reține că, la 27 iulie 2001, Ghenadie Zara a fost încadrat în serviciul militar prin contract în cadrul Armatei Naționale a Republicii Moldova. Prin ordinul Ministrului Apărării al Republicii Moldova nr. 1-147 din 09 septembrie 2014 și ordinul Comandantului Brigăzii nr. 1 Infanterie Motorizată nr. 188 din 18 septembrie 2014, Ghenadie Zara a fost numit în funcția de comandant al Batalionului 11 motorizat din cadrul acestei unități militare.

Prin ordinul Ministerului Apărării al Republicii Moldova nr. 1-044 din 25 martie 2016, conform pct. 67 lit. c) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941 din 17 august 2006 și în baza sesizării Procuraturii Militare Bălți nr. 3-22d/16-262 din 18 martie 2016, a fost dispus ca Ghenadie Zara, comandantul batalionului 11 motorizat Brigada 1 infanterie motorizată, în legătură cu pornirea urmăririi penale și până la pronunțarea hotărârii pe cauza penală, să fie eliberat din funcția deținută și trecut la dispoziția Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu menținerea în subordinea comandatului unității militare până la momentul luării altei decizii referitor la statutul acestuia (f.d. 232, vol. I).

Prin sentința din 23 iunie 2016 a Judecătoriei Militare, Ghenadie Zara a fost declarat vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. xxx și art. xxx Cod penal, fiindu-i stabilite următoarele pedepse cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală: - pe art. xxx Cod penal cu închisoare pe un termen de 1 an și 4 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în cadrul Forțelor Armate ale Republicii Moldova pe un termen de 2 ani; - pe art. xxx Cod penal cu amendă în mărime de 375 unități convenționale, ceea ce constituie 7500 de lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în cadrul Forțelor Armate ale Republicii Moldova pe un termen de 3 ani. Conform prevederilor art. 84 alin. (1)

Cod penal, prin cumul total al pedepselor aplicate, i s-a stabilit lui Ghenadie Zara spre executare 1 an și 4 luni de închisoare, cu amendă în mărime de 375 de unități convenționale, ceia ce constituie 7500 de lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în cadrul Forțelor Armate ale Republicii Moldova pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepselor de sine stătător conform art. 87 Cod penal. Conform art.90 Cod penal, a fost dispus de a suspenda condiționat executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui Ghenadie Zara, dacă în termenul de probă de 1 an nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, obligându-l pe Ghenadie Zara să nu își schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent. În baza art. 66 Cod penal, a dispus și retragerea lui Ghenadie Zara gradul militar - maior. Totodată, a fost dispusă admiterea în principiu a acțiunii civile înaintate de către partea vătămată Constantin Lungu privind încasarea prejudiciului material și moral, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile (f.d. 15-24, vol. I).

Prin decizia din 13 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins ca nefondat apelul apărătorului Ivan Roșca în interesele inculpatului Ghenadie Zara și menținută sentința din 23 iunie 2016 a Judecătorei Militare (f.d. 33-41, vol. I).

Prin decizia din 28 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, au fost respinse ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de avocatul Vadim Marianciuc. A fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Roșca Ivan în numele inculpatului Zara Ghenadie, casată total sentința din 23 iunie 2016 a Judecătorei Militare și decizia 13 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, în cauza penală în privința lui Ghenadie Zara, și dispus procesului penal: în baza art. xxx Cod penal - în temeiul art. 332 alin.(2) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta comisă constituie contravenția prevăzută de art. 105 Cod contravențional. În conformitate cu prevederile art. 30 Cod contravențional, Ghenadie Zara a fost eliberat de răspundere contravențională din motivul expirării termenului de prescripție. În baza art. xxx Cod penal - conform prevederilor art. 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (f.d.101, vol. I).

Prin ordinul Ministrului Apărării al Republicii Moldova nr.1 - 021 din 01 martie 2017, a fost dispus eliberarea lui Ghenadie Zara aflat la dispoziția Ministerului Apărării al Republicii Moldova (ultima funcție deținută - comandat batalion 11 motorizat Brigada 1 infanterie motorizată) din serviciul militar prin contract în baza pct. 140 lit. o) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate ale Republicii Moldova (la condamnarea militarului de către instanța de judecată) cu retragerea gradului militar maior (f.d. 97). Ordinul menționat i-a fost adus la cunoștință lui Ghenadire Zara la 09 martie 2017 (f.d. 98 verso).

Prin ordinul Comandantului Brigăzii nr. 1 de Infanterie motorizată nr. 68 din 28 martie 2017, Ghenadire Zara a fost radiat din lista nominală a Unității militare în cauză (f.d. 99, vol. I).

În rezultat, la 07 aprilie 2017 Ghenadie Zara a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova și Unității Militare Brigada nr. 1 Infanterie Motorizată, care suplimentar a fost concretizată prin

cerera din 06 iunie 2019 și a solicitat anularea ordinelor nr. 1-021 din 01 martie 2017 și nr. 68 din 28 martie 2017, restabilirea în funcția și gradul militar deținute anterior, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu începând cu 29 martie 2017 până în prezent, precum și a altor plăți salariale (f.d. 25-40, 58 verso, vol. II).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță prin hotărârea din 18 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a admis acțiunea depusă de Zara Ghenadie. A anulat ordinul nr. 1-021 din 01 martie 2017, emis de Ministrul Apărării al Republicii Moldova privind eliberarea din serviciul militar prin contract a lui Zara Ghenadie cu retragerea gradului militar „maior”. A anulat ordinul nr. 68 din 28 martie 2017, emis de Unitatea Militară Brigada nr.1 Infanterie Monitorizată privind excluderea din lista nominală a unității a lui Ghenadie Zara. L-a restabilit pe Ghenadie Zara în serviciul militar prin contract în cadrul Ministerului Apărării al Republicii Moldova, în funcția de comandant de batalion în cadrul Brigăzii nr.1 Infanterie Monitorizată, începând cu 29 martie 2017. L-a restabilit pe Ghenadie Zara în gradul militar de „maior” din 02 martie 2017. A obligat Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Unitatea Militară Brigada nr.1 Infanterie Monitorizată să efectueze recalcularea salariului, cât și a altor plăți legale, începând cu 29 martie 2017, cu achitarea acestora lui Ghenadie Zara. Totodată, a dispus executarea imediată a hotărârii în partea restabilirii în funcție a lui Zara Ghenadie (f.d. 62, 72-77, vol. II).

Curtea de Apel Bălți examinând apelul declarat de Ministerul Apărării al Republicii Moldova, a ajuns la concluzia respingerii acestuia și menținerii hotărârii din 18 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central (f.d. 136-148, vol. II).

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanțelor ierarhic inferioare neîntemeiată și rezultată din aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material, motiv din care actele judecătorești de dispoziție contestate nu poate fi menținute.

În susținerea poziției enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că în conformitate cu prevederile pct. 140 lit. o) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941 din 17 august 2006, eliberarea militarilor din serviciul militar prin contract se efectuează la condamnarea militarului de către instanța de judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni.

Militarii condamnați de către instanța de judecată pentru săvârșirea infracțiunilor sînt eliberați din serviciul militar cu trecerea în rezervă (retragere) și ulterior radiati din tabelul nominal al unității militare, în termen de pînă la două luni din momentul intrării în vigoare a sentinței judecătorești.

Militarii condamnați de către instanța de judecată pentru săvârșirea infracțiunilor comise la pedeapsă penală cu amendă, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și cei liberați de pedeapsa penală pot continua serviciul militar prin contract, cu excepția cazurilor

cînd eliberarea lor este propusă de către conducătorul structurii militare, comandantul (șeful) unității militare.

Dacă comandanții respectivi au luat decizia de eliberare a acestor militari, atunci ultimii urmează a fi eliberați din serviciul militar cu trecerea în rezervă (retragere) și ulterior radiați din tabelul nominal al unității militare, în termen de pînă la două luni din momentul intrării în vigoare a sentinței judecătorești.

Conform art. 35 alin. (3) lit. o) și alin. (4) din Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005, eliberarea militarilor din serviciul militar prin contract se efectuează la condamnarea militarului de către instanța de judecată pentru săvîrșirea unei infracțiuni.

Militarii condamnați de către instanța de judecată pentru infracțiunile comise la pedeapsă penală cu amendă, cu privarea dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, și cei liberați de pedeapsa penală, pot continua serviciul militar prin contract, cu excepția cazurilor cînd eliberarea lor este propusă de către conducătorul structurii militare, comandantul (șeful) unității militare.

Reieșind din prevederile legale citate supra, instanța de recurs menționează că militarii condamnați de către instanța de judecată pentru săvîrșirea unei infracțiuni sînt eliberați din serviciul militar cu trecerea în rezervă (retragere) și ulterior radiați din tabelul nominal al unității militare, în termen de pînă la două luni din momentul intrării în vigoare a sentinței judecătorești.

În conformitate cu art. 466 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de judecată într-o cauză penală devine executorie la data cînd a rămas definitivă. Hotărîrile instanței de apel rămîn definitive la data pronunțării deciziei în apel.

Conform art. 120 din Constituție, este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărîri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărîri judecătorești definitive.

La caz, instanța de recurs reiterează că hotărîrea judecătorească din 13 decembrie 2016 de condamnare a lui Ghenadie Zara, a devenit definitivă și executorie la data cînd a fost pronunțată public motivarea acesteia și anume la 10 ianuarie 2017, ora 14⁰⁰. Iar, ordinele contestate de către Ghenadie Zara, au fost adoptate de către autoritățile competente, la propunerea din 19 ianuarie 2017 a șefului Marele Stat Majoral Armatei Naționale, Igor Cutie, la 01 martie 2017, și respectiv 28 martie 2017.

Așadar, ținînd cont de circumstanțele relatate cît și prevederile legale citate supra, instanța de recurs atestă legalitatea ordinelor contestate, or eliberarea lui Ghenadie Zara din serviciul militar cu trecerea în rezervă (retragere) și ulterior radiați din tabelul nominal al unității militare se datorează faptului că acesta a fost condamnat pentru săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. xxx și xxx Cod penal.

Mai mult, instanța de recurs constată că ordinele contestate au fost adoptate în termenul prevăzut de art. pct. 140 lit. o) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 941 din 17 august 2006, or după cum s-a menționat supra hotărîrea judecătorească de condamnare a lui Ghenadie Zara, a devenit definitivă și executorie la 10 ianuarie 2017, iar ordinele contestate au fost emise la 01 și 28 martie 2017.

Pe cale de consecință, instanța de recurs consideră greșită concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că angajatorul contrar prevederilor art. 188 alin. (1) – (4) și art. 468 Cod de procedură penală, a emis ordinele contestate fără a primi spre executare sentința din 23 iunie 2016 a Judecătoriei Militare, deoarece eliberarea din serviciul militar a lui Ghenadie Zara cu trecerea în rezervă și radierea din tabelul nominal al unității militare, este o anchiune disciplinară, care a fost aplicată ultimului din motiv că a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunilor menționate.

Respectiv, procedura de punere în executare a sentinței de condamnare este improprie obiectului deferit judecării.

Totodată, Colegiul învederează că chiar și dacă prin decizia din 28 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Roșca Ivan în numele inculpatului Zara Ghenadie, casată total sentința din 23 iunie 2016 a Judecătoriei Militare și decizia 13 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, în cauza penală în privința lui Ghenadie Zara, cu dispunerea încetării procesului penal: în baza art. xxx Cod penal - în temeiul art. 332 alin.(2) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta comisă constituie contravenția prevăzută de art. 105 Cod contravențional; în conformitate cu prevederile art. 30 Cod contravențional, Ghenadie Zara a fost eliberat de răspundere contravențională din motivul expirării termenului de prescripție; în baza art. xxx Cod penal - conform prevederilor art. 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (f.d. 101, vol. I), în conformitate cu art. 35 alin. (15) din Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005, militarii prin contract care au fost achitați de instanțele de judecată sau în privința cărora s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare se restabilesc în toate drepturile prevăzute pentru această categorie de militari, inclusiv calcularea vechimii în serviciul militar.

În speță, însă Ghenadie Zara a fost amnistiat în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar potrivit art. 285 alin. (2) Coraborat cu art. 275 alin. (4) Cod de procedură penală, amnistia nu reprezintă un temei de reabilitare.

Referitor, la cerințele reclamantului Ghenadie Zara cu privire la restabilirea în funcție și în gradul militar, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și a altor plăți salariale, Colegiul conchide că acestea sunt subsecvente celei principale de anulare a ordinelor, iar respingerea cerinței principale are ca efect și respingerea cerințelor subsecvente.

Cu referire la argumentul reclamantului Ghenadie Zara precum că la 01 martie 2017, decizia din 13 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, nu era definitivă și executorie, deoarece instanța de apel urma să se pronunțe motivat asupra cererii de apel suplimentare depusă de un alt avocat la ședința din 28 februarie 2017, Colegiul civil menționează că din conținutul deciziei din 28 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, rezultă cert că prin decizia din 28 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, apelul suplimentar declarat a fost respins ca inadmisibil.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că acest argument este nefondat, or instanța de apel prin decizia din 28 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău nu s-a

expus asupra fondului cauzei penale, dar a respins ca inadmisibil apelul suplimentar din motiv că nu a fost sesizată în conformitate cu legislația în vigoare. Așadar, decizia din 13 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a devenit definitivă și executorie la data când a fost pronunțată public motivarea acesteia și anume la 10 ianuarie 2017, ora 14⁰⁰.

Ce ține de argumentul recurentului că Ministerului Apărării al Republicii Moldova că la examinarea prezentei cauze a fost încălcată competența jurisdicțional teritorială, Colegiul lărgit menționează că acțiunea lui Ghenadie Zara a fost depusă la 07 aprilie 2017, iar regulile de competență jurisdicțional teritorială erau reglementate de Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 20 februarie 2000 (în vigoare până la 01 aprilie 2019) și Codul de procedură civilă.

Conform art. 11 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 20 februarie 2000, acțiunile de contencios administrativ se înaintează în judecătoriile sau curțile de apel în a căror rază teritorială își are domiciliul reclamantul sau își are sediul pîrîtul, cu excepția cazurilor când prin lege este stabilită o altă competență.

Deci, ținând cont de faptul că acțiunea a fost depusă în rază teritorială în care își are domiciliul reclamantul Ghenadie Zara, iar conform Legii cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești nr. 76 din 21 aprilie 2016, reclamantul poate intenta acțiunea în oricare din sediile instanței în a cărei rază teritorială se află domiciliul său, instanța de recurs constată că la examinarea prezente cauze nu a fost încălcată competența jurisdicțional teritorială.

Pe cale de consecință, instanța de recurs decelează că circumstanțele descrise permit instanței de recurs să conchidă că atât prima instanță, cât și instanța de apel au aplicat eronat prevederile legii, motiv din care actele judecătorești de dispoziție, nu pot fi menținute, iar cererea de chemare în judecată depusă de către Ghenadie Zara urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă decizie de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată depusă de Ghenadie Zara împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova și Unității Militare Brigada nr. 1 Infanterie Motorizată, intervenient accesoriu Sergiu Grumeza cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție și în gradul militar, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și a altor plăți salariale.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) și alin. (2) și art. 258 alin. (3) ale Codului administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Ministerul Apărării al Republicii Moldova.

Se casează integral decizia din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 18 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și se emite o nouă decizie prin care:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Zara împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova și Unității Militare Brigada nr. 1 Infanterie Motorizată, intervenient accesoriu Sergiu Grumeza cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție și în gradul militar, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și a altor plăți salariale.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nina Vascan